

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

مروری بر وضعیت متغیرها و شاخص‌های اقتصادی

مریم خزاعی

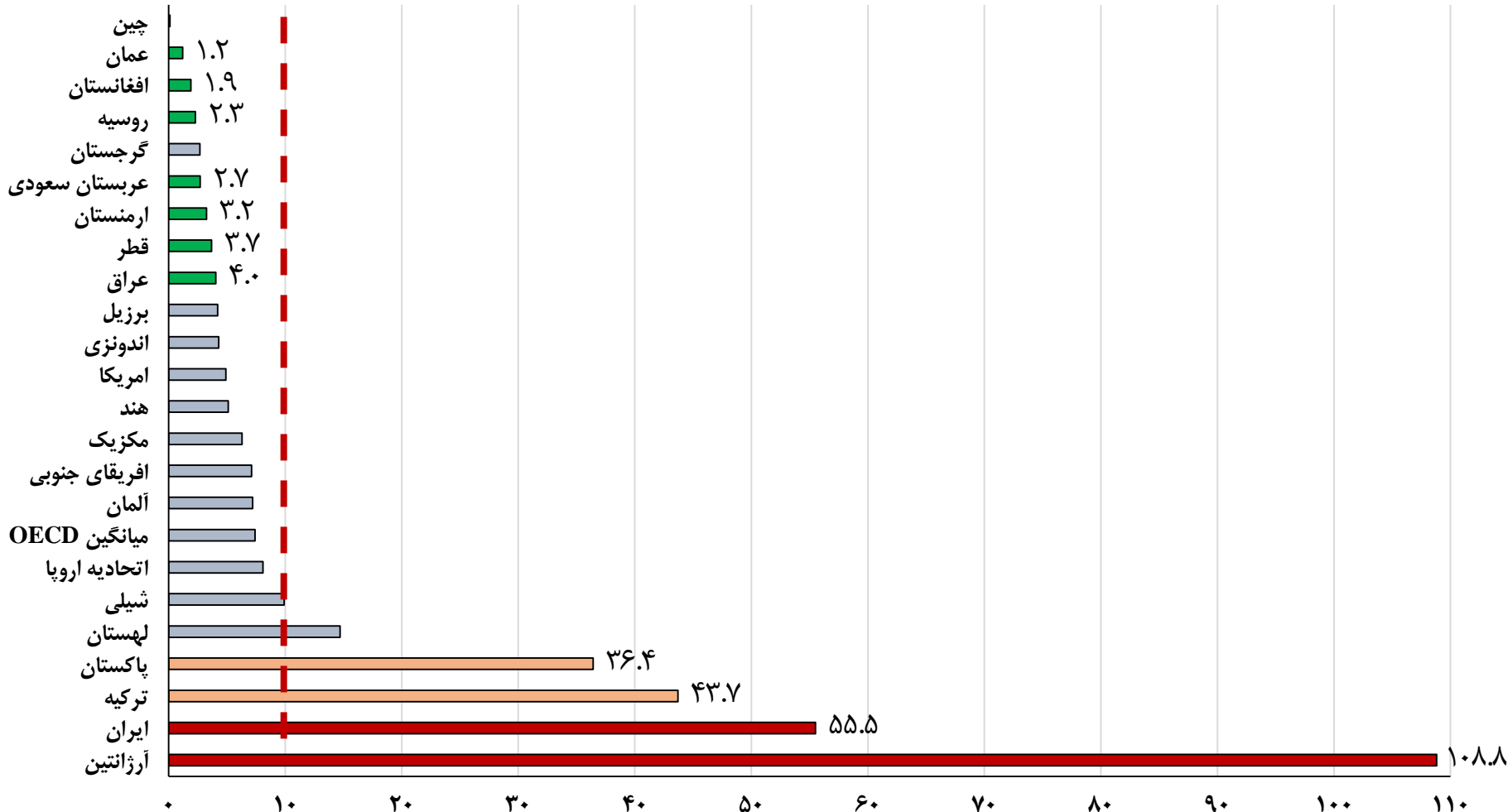
۲۳ خرداد ۱۴۰۲

فهرست مطالب

- تورم جهان / اقتصادهای منتخب
- تورم ایران / اردیبهشت ۱۴۰۲
- شاخص مدیران خرید صنعت ساخت جهان و ایران
- تصویر کلی تجارت کالایی ایران
- روند ماهانه صادرات نفتی و غیرنفتی
- گروه‌های کالایی عمده صادراتی
- مقاصد عمده صادراتی و تحولات آنها
- آخرین وضعیت بازار بورس اوراق بهادار تهران و تغییرات بازدهی
- بهای سکه و طلا و بازدهی آنها
- نرخ ارز/دلار امریکا
- نرخ برابری ارزها
- بهای جهانی نفت خام و گاز طبیعی و چشم‌انداز آنها
- تغییرات بهای جهانی گروه‌های کالای اساسی
- شاخص جهانی بهای مواد غذایی

درصد تغییر شاخص کل بهای کالاها و خدمات در آوریل ۲۰۲۳ نسبت به ماه مشابه سال قبل - ایران فروردین ۱۴۰۲

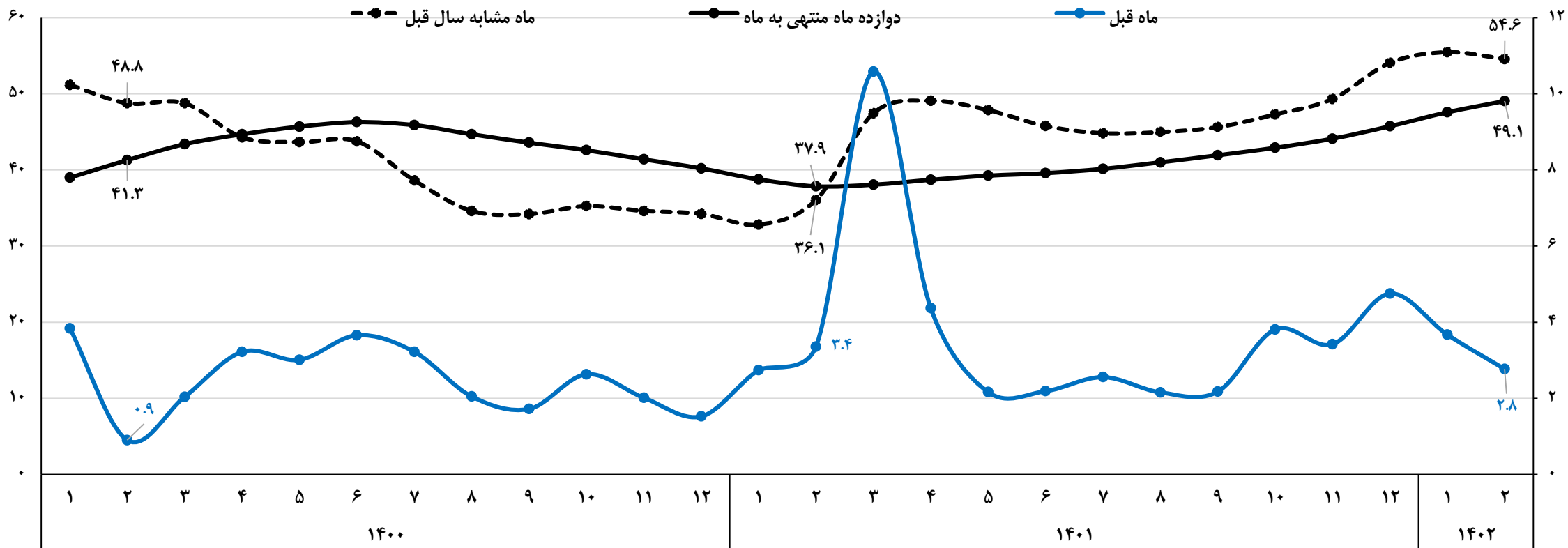

استمرار روند کاهش تورم در اکثر اقتصادها با استثنای آرژانتین، ایران و پاکستان

کشورهای همسایه دارای تورم تک رقمی شامل؛ عمان، افغانستان، روسیه، عربستان سعودی، ارمنستان، قطر و عراق

ایران به همراه ترکیه و پاکستان سه اقتصاد منطقه دارای تورم دو رقمی بالا

درصد تغییرات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور - ۱۰۰=۱۴۰۰

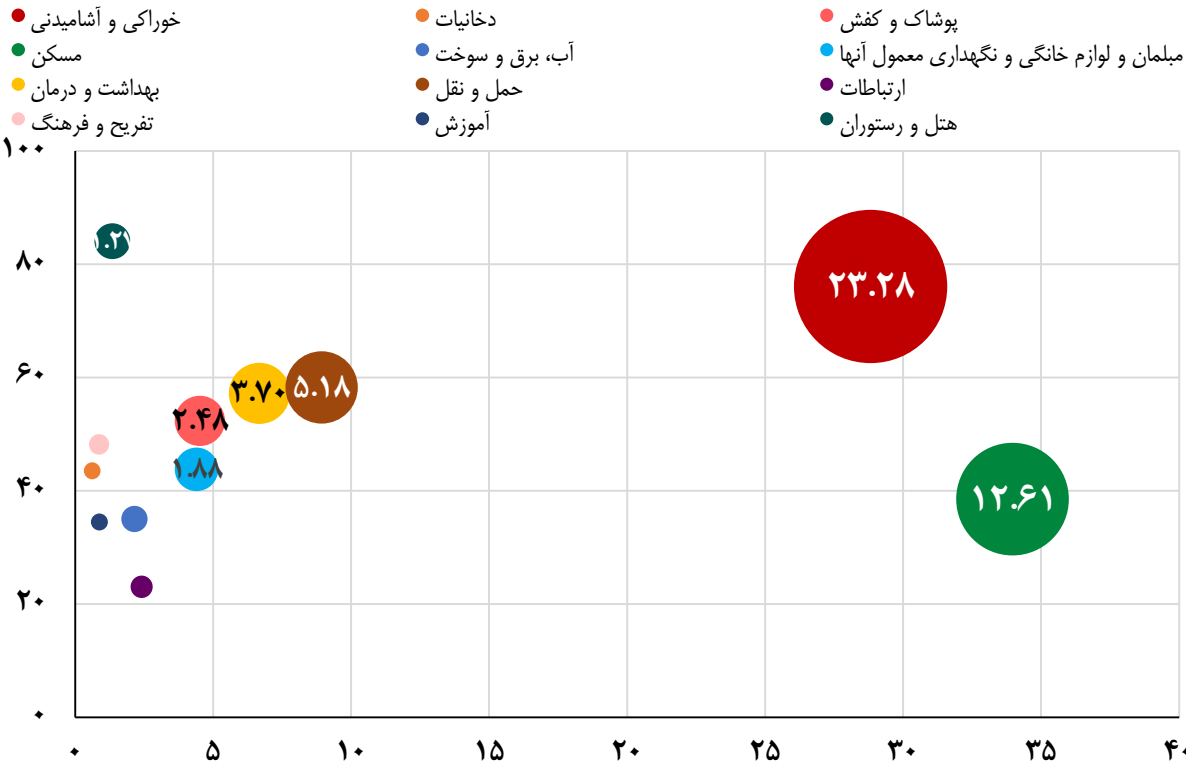

منبع داده‌ها: مرکز آمار ایران

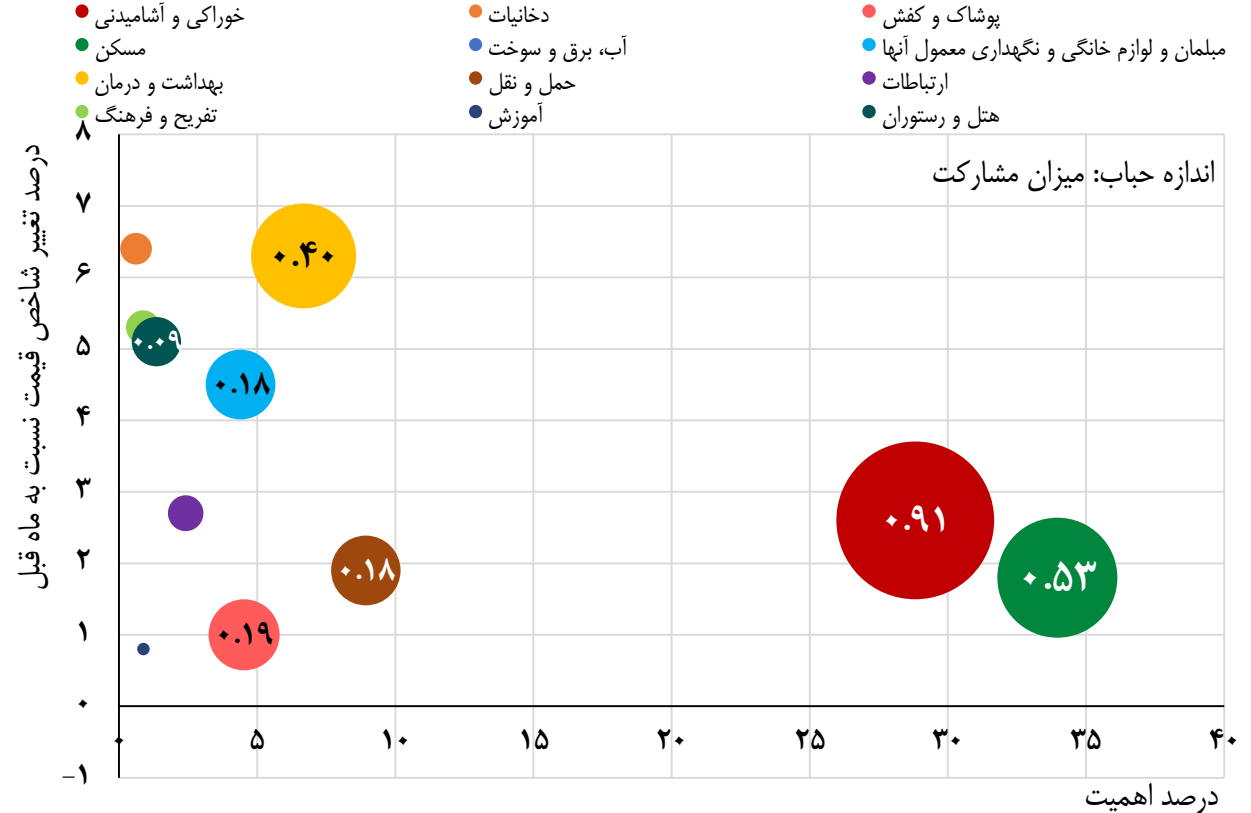
افزایش نرخ تورم سالانه و تورم نقطه به نقطه و در مقابل کاهش تورم ماهانه در اردیبهشت ۱۴۰۲ در مقایسه با ارقام ماه مشابه سال قبل

تورم ماهانه و نقطه‌ای اردیبهشت ۱۴۰۲

مشارکت گروه‌های اصلی در افزایش ۵۴.۶ درصدی شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور در اردیبهشت ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل - واحد درصد

مشارکت گروه‌های اصلی در افزایش ۲.۸ درصدی شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور در اردیبهشت ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل - واحد درصد

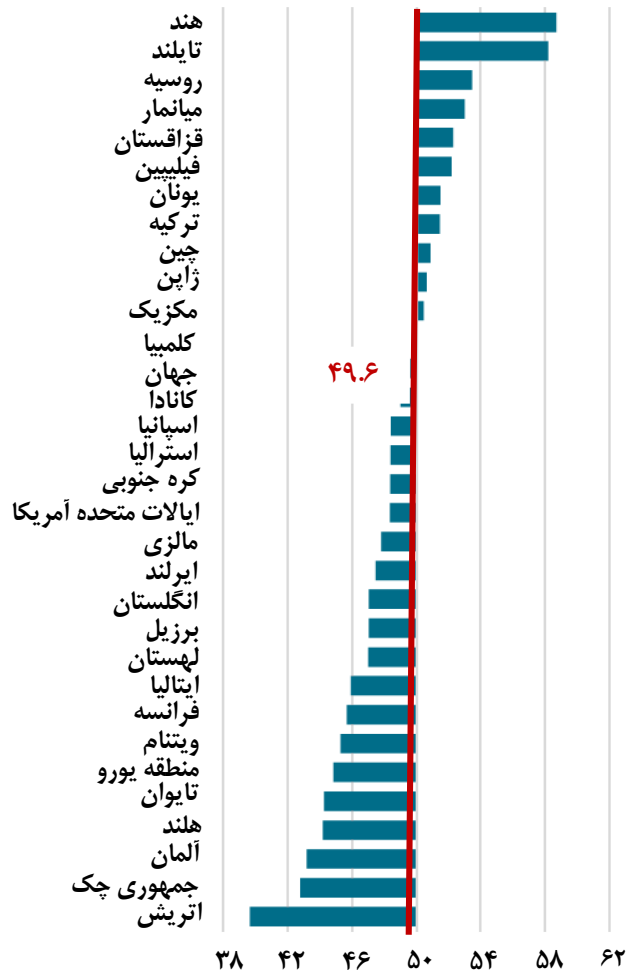
گروه‌های کالایی و خدماتی شامل اقلام خوراکی و آشامیدنی، مسکن (عمدتاً اجاره مسکن)، حمل و نقل، بهداشت و درمان، پوشاک و کفش و میلان و لوازم خانگی با مشارکت بیش از ۸۰ درصدی در تورم نقطه به نقطه و تورم ماهانه اردیبهشت ۱۴۰۲

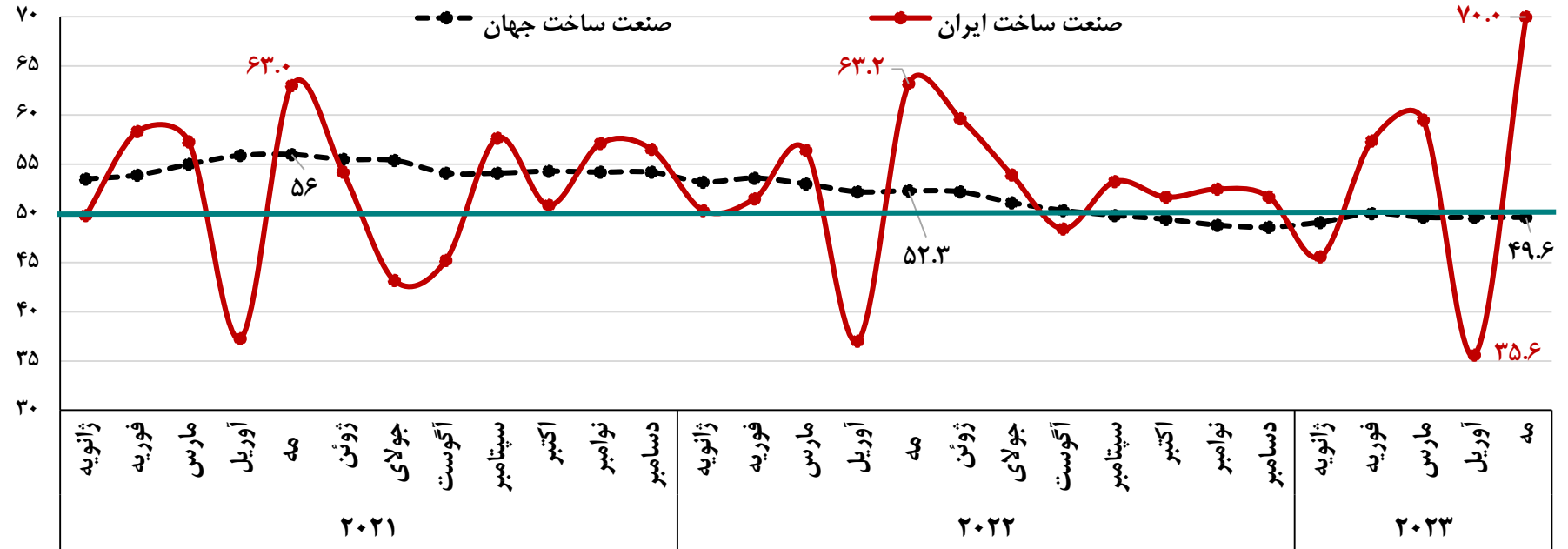
شاخص مدیران خرید صنعت

شاخص مدیران خرید صنعتی مه ۲۰۲۳

ارقام بیشتر از ۵۰ به منزله بهبود در مقایسه با ماه قبل

روند شاخص مدیران خرید صنعت ساخت جهان و ایران طی ژانویه ۲۰۲۱ الی مه ۲۰۲۳ - ایران اردیبهشت ۱۴۰۲

- عدم تغییر شاخص مدیران خرید صنعت ساخت جهان برای سومین ماه متوالی در ماه مه ۲۰۲۳
- افزایش سرعت رشد تولیدات صنعتی جهان در مقابل نگرانی مربوط به کاهش سریع تر سفارشات
- استمرار روند بهبود شاخص برای تولیدات کالاهای مصرفی و واسطه‌ای و تضعیف شاخص برای تولیدات سرمایه‌ای در جهان
- وضعیت متفاوت در میان اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور و اقتصادهای توسعه یافته از حیث بهبود یا تضعیف - هند، تایلند، روسیه، میانمار، قزاقستان، فیلیپین، یونان، ترکیه، چین، ژاپن و مکزیک دارای شاخص بالاتر از ۵۰ در این ماه
- جهش ۳۴ واحدی شاخص مدیران خرید صنعتی ایران در اردیبهشت ۱۴۰۲ به دلیل افزایش توأم میزان تولیدات و سفارشات
- بالاترین شاخص متعلق به صنایع نساجی با رقم ۷۵.۶ و کمترین متعلق به صنایع فلزی با رقم ۶۲.۶
- مشکل موجودی مواد اولیه در صنایع نساجی، پوشاک و شیمیایی و افت میزان صادرات در صنایع غذایی و پوشاک

تجارت کالایی ایران (هزار تن - میلیون دلار)

دو ماهه ۱۴۰۱
دو ماهه ۱۴۰۲

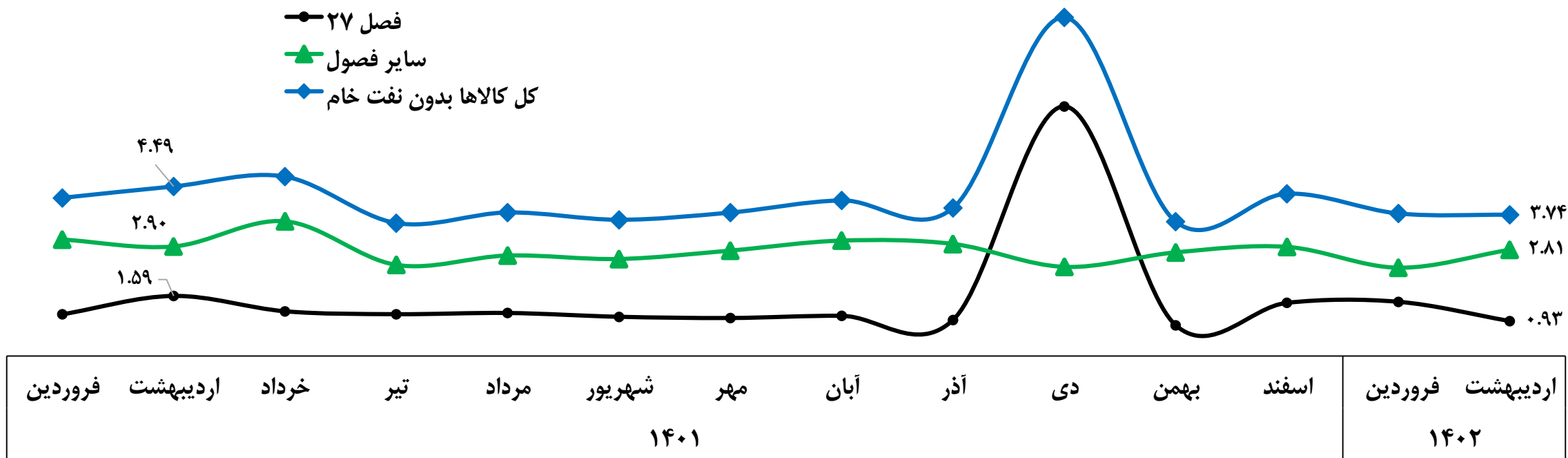
ارقام بر مبنای لگاریتمی

بدون نفت خام

- ۷.۵ میلیارد دلار صادرات بدون نفت خام شامل؛ ۲.۳۶ میلیارد دلار صادرات اقلام نفتی (فصل ۲۷) با سهم ۳۲ درصد و حدود ۵.۱ میلیارد دلار صادرات سایر کالاها با سهم ۶۸ درصد
- بهبود ۱۲.۳ درصدی مقدار وزنی و افت ۱۳.۷ درصدی ارزش صادرات همراه با افت توام ۸.۷ درصدی مقدار و ۴.۸ درصدی ارزش واردات طی دو ماهه ۱۴۰۲ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل
- شکاف ۱۳۲۰ دلاری در میانگین قیمت هر تن کالاهای وارداتی با کالاهای صادراتی

رند صادرات ماهانه کالای بدون نفت خام فروردین ۱۴۰۱ الی اردیبهشت ۱۴۰۲ - میلیارد دلار

- افزایش ۲۰ درصدی صادرات غیرنفتی (سایر فصول در نمودار فوق) و افت حدود یک درصدی صادرات فصل ۲۷ (اقلام نفتی) در اردیبهشت ۱۴۰۲ نسبت به ماه قبل
- افت ۴۲ درصدی صادرات فصل ۲۷ همراه با افت ۳ درصدی صادرات سایر کالاها در اردیبهشت ۱۴۰۲ نسبت به ماه مشابه سال قبل
- صادرات ۷.۵ میلیارد دلاری بدون نفت خام ایران طی دو ماهه ۱۴۰۲ در مقابل صادرات ۴۶ میلیارد دلاری ترکیه طی دو ماه مارس و آوریل ۲۰۲۳ (۶ برابر ایران)

گروه‌های عمده صادراتی / ۱

ترکیب ۷۱ درصد از ۷.۵ میلیارد دلار صادرات بدون نفت خام طی دو ماهه نخست ۱۴۰۲
 ۲۰ ردیف تعرفه (۲.۷ درصد) از کل ۷۵۱ ردیف تعرفه چهاررقمی صادراتی مستقل

ردیف تعرفه ۴ رقمی
 ارزش به میلیون دلار

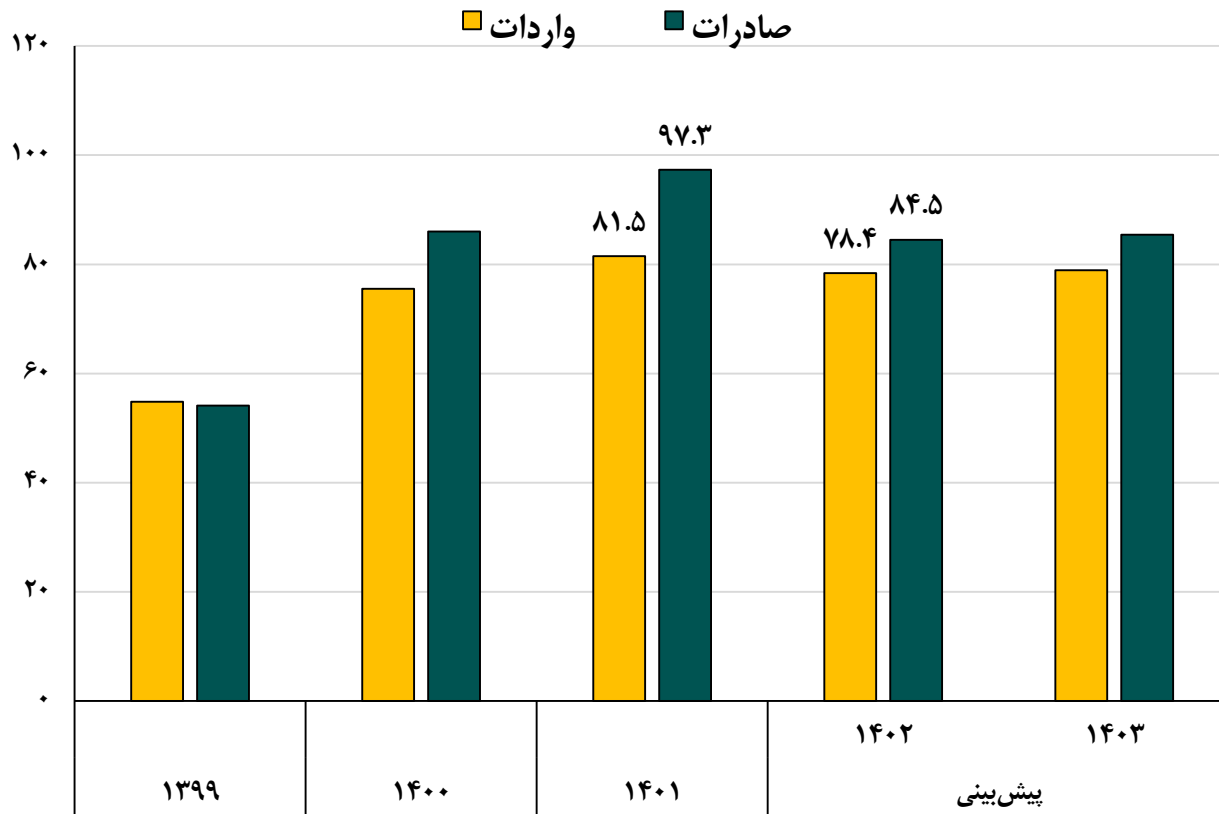
۲۷۱۱ ۱,۵۸۷	۷۲۰۷ ۴۴۸	۲۹۰۵ ۴۴۰	۲۶۰۱ ۳۳۳	۳۱۰۲	۲۷۱۰	
				۲۴۴	۱۹۳	
	۳۹۰۱ ۴۴۵	۲۷۱۳ ۳۵۰	۷۲۰۶ ۲۹۶	۷۲۱۴ ۱۵۲	۷۹۰۱	۰۷۰۲
					۱۱۱	۹۴
۰۸۰۷ ۱۱۸	۲۷۰۷ ۱۲۵	۲۷۱۳ ۳۵۰	۷۲۰۶ ۲۹۶	۲۹۰۲ ۹۳	۷۶۰۱	
					۷۵	
					۳۹۰۳ ۶۲	
					۲۷۰۹ ۵۸	۰۴۰۲ ۵۵

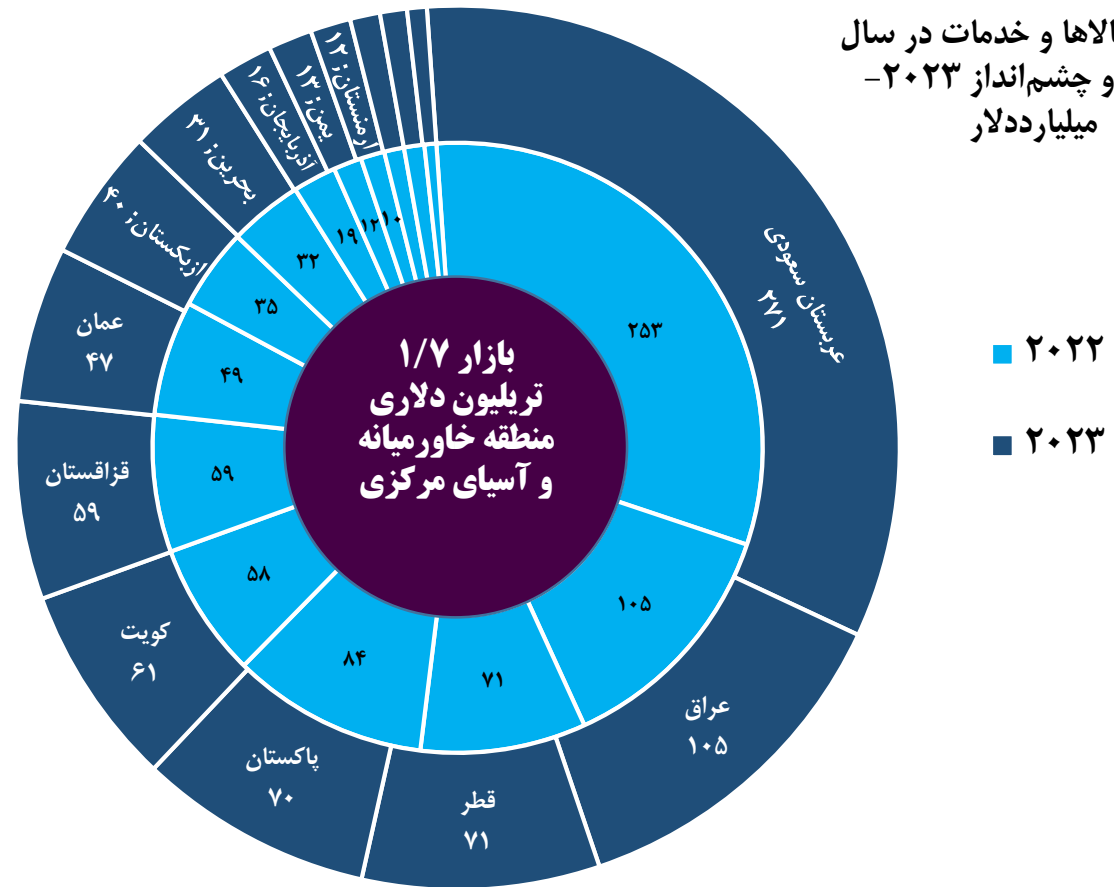
گروه‌های عمده صادراتی / ۲

ردیف	تعرفه	شرح کالا
۱	۲۷۱۱	گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای گازی شکل
۲	۷۲۰۷	محصولات نیمه تمام از آهن یا از فولادهای غیرممزوج
۳	۳۹۰۱	پلیمرهای اتیلن، به اشکال ابتدایی
۴	۲۹۰۵	الکل‌های غیرحلقوی و مشتقات هالوژنه، سولفونه، نیتره یا نیتروزه آنها
۵	۲۷۱۳	کک نفت، قیرنفت و سایر تفاله‌های حاصل از نفت یا از روغن‌های مشتق از مواد معدنی قیری
۶	۲۶۰۱	سنگ آهن و کنساتره‌های آن، از جمله پیریت آهن تفته شده (خاکستر پیریت)
۷	۷۲۰۶	آهن و فولادهای غیرممزوج به شکل شمش یا به اشکال ابتدایی دیگر (به استثنای آهن مشمول شماره ۰۳ + ۷۲)
۸	۳۱۰۲	کودهای معدنی و شیمیایی، از ته
۹	۲۷۱۰	روغن‌های نفتی و روغن‌های حاصل از مواد معدنی قیری، غیرخام؛ فرآورده‌هایی که دارای ۷۰ درصد وزنی یا بیشتر نفت یا روغن‌های حاصل از مواد معدنی قیری باشد
۱۰	۷۲۱۴	سایر میله‌ها از آهن یا از فولادهای غیر ممزوج فقط آهنگری شده، گرم نوردشده یا گرم کشیده شده یا گرم اکستروود شده، همچنین آنهایی که بعد از نورد شدن تاب داده شده‌اند
۱۱	۲۷۰۷	روغن و سایر محصولات که از تقطیر قطران‌های زغالسنگ در درجه حرارت زیاد به دست می‌آید
۱۲	۰۸۰۷	خربزه و همانند
۱۳	۷۹۰۱	روی به صورت کار نشده
۱۴	۰۷۰۲	گوجه فرنگی
۱۵	۲۹۰۲	هیدروکربورهای حلقوی
۱۶	۷۶۰۱	آلومینیم و محصولات از آلومینیم
۱۷	۷۴۰۳	مس تصفیه شده و آلیاژهای مس به صورت کار نشده
۱۸	۳۹۰۳	پلیمرهای استیرن، به اشکال ابتدایی
۱۹	۲۷۰۹	میعانات گازی
۲۰	۰۴۰۲	شیر خشک صنعتی

واردات و صادرات کالاها و خدمات ایران ۱۳۹۹ الی ۱۴۰۳ - میلیارد دلار

واردات کالاها و خدمات در سال ۲۰۲۲ و چشم‌انداز ۲۰۲۳ - میلیارد دلار

- واردات ۱۶۴۵ میلیارد دلاری کشورهای منطقه خاورمیانه و آسیای مرکزی در سال ۲۰۲۲ و پیش‌بینی افزایش ۱۰ میلیارد دلاری این رقم در سال ۲۰۲۳
- افزایش ۱۳ درصدی صادرات و ۸ درصدی واردات کالاها و خدمات ایران در سال ۱۴۰۱ و پیش‌بینی افت توام واردات و صادرات در سال ۱۴۰۲

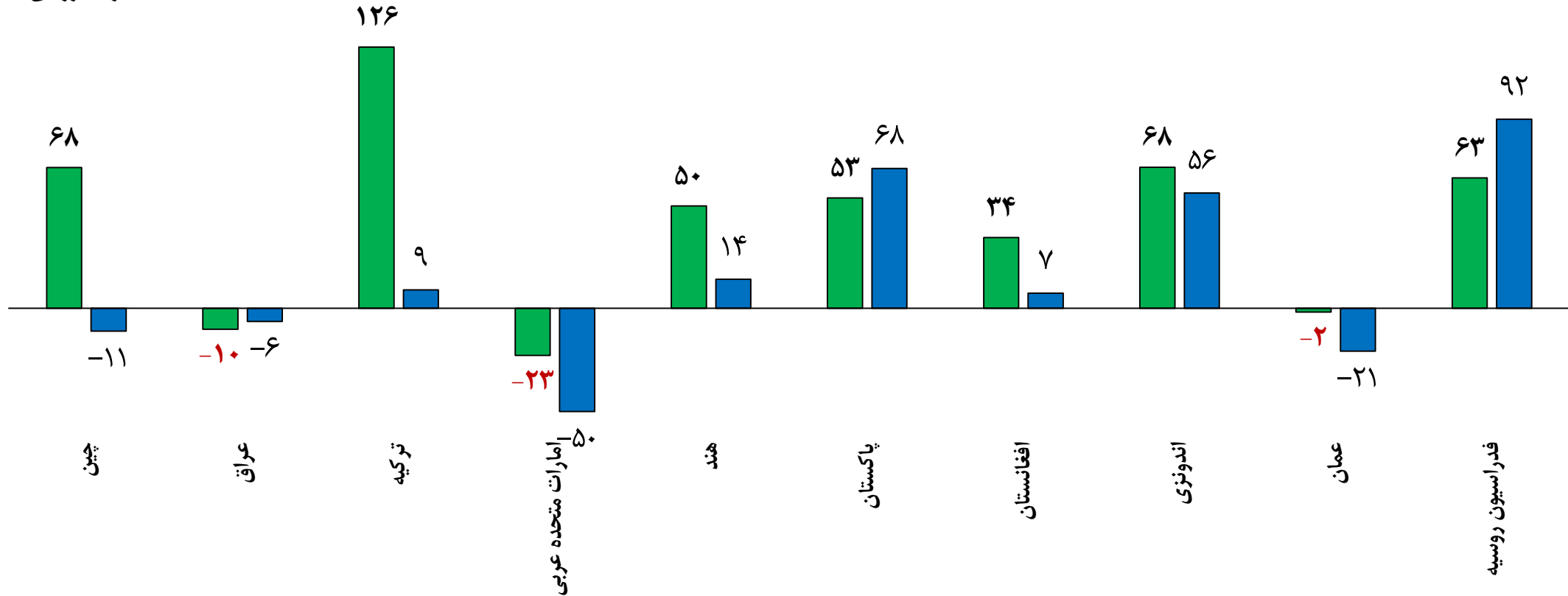
ترکیب ۸۸ درصد مقاصد عمده از ۷.۵ میلیارد دلار صادرات بدون نفت خام طی دو ماهه نخست ۱۴۰۲
 ۱۰ مقصد عمده از کل ۱۲۲ مقصد صادراتی

نام کشور مقصد
 ارزش به میلیون دلار

		ترکیه ۸۳۴	هند ۳۳۱	پاکستان ۲۸۳
			افغانستان ۲۴۲	اندونزی ۲۰۶
			عمان ۱۶۱	فدراسیون روسیه ۱۳۱
چین ۲,۴۱۸	عراق ۱,۲۲۸	امارات متحده عربی ۷۴۹		

تغییرات صادرات به ده مقصد عمده طی دو ماهه نخست ۱۴۰۲ در مقایسه با مدت مشابه سال قبل - درصد

تغییرات وزنی
تغییرات ارزشی

- افزایش میزان در مقابل افت ارزش صادرات طی دو ماهه ۱۴۰۲ نسبت ه مدت مشابه سال قبل
- افت توام مقدار (۱۰ درصد) و ارزش (۶ درصد) صادرات به عراق و اتفاق مشابه برای مقاصد امارات متحده عربی و عمان

بازار بورس اوراق بهادار تهران - بازدهی شاخص‌ها

طی ۸۴ روز نخست ۱۴۰۲ درصد	بازدهی سال ۱۴۰۱ درصد	بازدهی سال ۱۴۰۰ درصد	
۹.۴	۴۳.۴	۴.۶	شاخص کل
۲۴.۷	۶۸.۰	-۲۰.۸	شاخص کل هم‌وزن
۵.۲	۵۲.۸	۱۴.۵	شاخص ۳۰ شرکت بزرگ

بهبود شاخص برای هر دو گروه بزرگ و کوچک شرکت‌ها با برتری قابل توجه
و بیش از ۴ برابری بازده برای شرکت‌های کوچک و متوسط بورسی (شاخص کل هم‌وزن)

بهای سکه و طلا

شرح	۲۲ خرداد ۱۴۰۲ هزار تومان	بازدهی سال ۱۴۰۰ درصد	بازدهی سال ۱۴۰۱ درصد	بازدهی طی یک ماه اخیر - درصد
سکه امامی	۲۶۹۸۸	۱۰.۴	۲۰.۶	-۱۷
نیم سکه	۱۴۸۰۰	۸.۴	۱۶.۹	-۲۰
ربع سکه	۹۹۰۰	-۳.۳	۱۸.۸	-۱۶
سکه گرمی	۵۹۰۰	-۰.۷	۲۰.۲	-۱۳

شرح	۲۲ خرداد ۱۴۰۲	۲۲ اردیبهشت ۱۴۰۲	تغییرات (درصد)
هر اونس طلا (دلار)	۱۹۶۵	۲۰۱۰	-۲.۳

ارزش نرخ ارز؛ دلار امریکا - تومان

تاریخ	اسکناس آزاد	اسکناس بازار متشکل ارزی	خرید حواله برای واردات کالاهای اساسی و ضروری	خرید حواله برای واردات کالاهای غیراساسی
۱۴۰۱/۱۲/۲۸	۵۳۸۰۰	۴۰۲۰۰	۲۸۲۴۴	۳۶۲۷۱
۱۴۰۲/۰۱/۳۱	۵۱۴۰۵	۴۲۴۵۱	۲۸۲۴۴	۳۸۲۴۴
۱۴۰۲/۰۲/۳۱	۵۱۷۴۸	۴۲۴۶۳	۲۸۲۴۴	۳۸۱۵۶
۱۴۰۲/۰۳/۲۲	۴۷۹۶۲	۴۲۰۸۳	۲۸۲۴۴	۳۷۴۰۱
تغییر نسبت به پایان سال ۱۴۰۱ (درصد)	-۱۰.۸	۴.۷	۰	۳.۱

شکاف ۲۷ درصدی میان دلار آزاد و دلار واردات برای بخش تولید
شکاف ۶۸ درصدی میان دلار آزاد و دلار واردات کالاهای اساسی

نرخ برابری ارزها

شرح	۲۲ خرداد ۱۴۰۲	درصد تغییر نسبت به روز مشابه ماه قبل
شاخص بهای دلار امریکا (DXY)	۱۰۳.۳	۱.۸
نرخ برابری یوان چین به ازای یک دلار امریکا	۷.۱۴	۲.۷
نرخ برابری دلار امریکا به ازای یک یورو	۱.۰۸	-
نرخ برابری لیر ترکیه به ازای یک دلار	۲۳.۶	۲۱
نرخ برابری روبل روسیه به ازای یک دلار	۸۲.۴	۷.۰

بهبود نسبی موقعیت و شاخص دلار طی یک ماه اخیر
تقویت یوان چین و یورو همراه با تضعیف قابل توجه لیر ترکیه و باشدت کمتر برای روبل روسیه
در برابر دلار امریکا

شاخص قیمت کالاهای اساسی

شاخص قیمت گروه‌های اصلی کالاهای اساسی ۱۰۰=۲۰۱۰

عامل اصلی	درصد تغییر نسبت به ماه قبل	مه ۲۰۲۳	
افت ۱۰ درصدی بهای نفت خام و افت ۱۷ درصدی بهای گاز طبیعی	-۸.۶	۹۶.۹	انرژی
افت اکثر گروه‌های کالایی به ویژه روغن های خوراکی و فلزات	-۳.۶	۱۱۱.۶	کالاهای غیرانرژی
افت بهای انواع چای و قهوه عربی در مقابل افزایش بهای کاکائو	-۱.۴	۱۰۶.۸	نوشیدنی‌ها
افت بهای اکثر محصولات کشاورزی غذایی بااستثنای شکر، خوراک ماهی، بادام زمینی، برنج و گوشت گوسفند	-۳.۱	۱۳۳.۱	خوراکی‌ها
افت بهای انواع کودها بااستثنای افزایش بهای اوره	-۲.۳	۱۵۲.۵	کودها
افت بهای همه فلزات	-۶.۴	۱۰۰.۵	مواد معدنی و فلزات
افت بهای طلا و نقره در مقابل افزایش بهای پلاتین	-۰.۸	۱۵۱.۵	فلزات گران‌بها

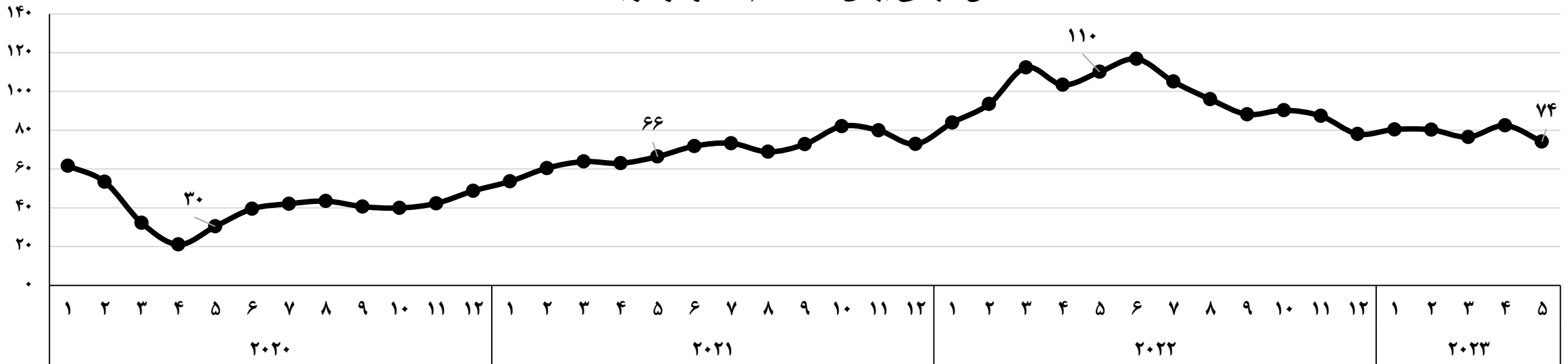
روند بهای نفت خام و چشم انداز آن

۲۰۲۰: ۴۱ دلار در هر بشکه

۲۰۲۱: ۶۹ دلار در هر بشکه

۲۰۲۲: ۹۷ دلار در هر بشکه

میانگین جهانی بهای نفت خام، دلار در هر بشکه

افت متوسط بهای جهانی نفت خام در ماه مه ۲۰۲۳ و رسیدن متوسط بهای جهانی نفت خام به سطح ۷۴ دلار در هر بشکه با افت ۸ دلار در هر بشکه نسبت به ماه قبل و کاهش ۳۶ دلاری در هر بشکه نسبت به ماه مشابه سال قبل

طبق گزارش آوریل ۲۰۲۳ صندوق بین‌المللی پول، پیش‌بینی شده است که بهای نفت خام طی دو سال ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ روند نزولی داشته باشد و در سال ۲۰۲۳ با ۲۴ درصد کاهش به ۷۳ دلار در هر بشکه و در سال ۲۰۲۴ نیز مجدداً با حدود ۶ درصد کاهش، به ۶۸.۹ دلار در هر بشکه برسد.

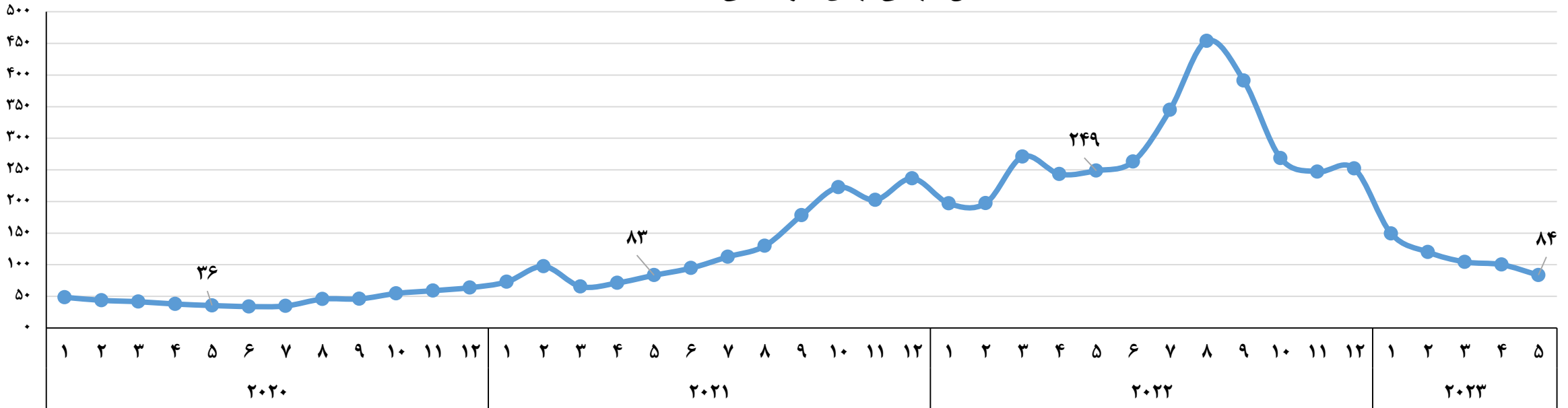
روند شاخص بهای گاز طبیعی و چشم انداز آن

سال ۲۰۲۰: ۴۶

سال ۲۰۲۱: ۱۳۱

سال ۲۰۲۲: ۲۸۲

شاخص جهانی بهای گاز طبیعی، ۲۰۱۰=۱۰۰

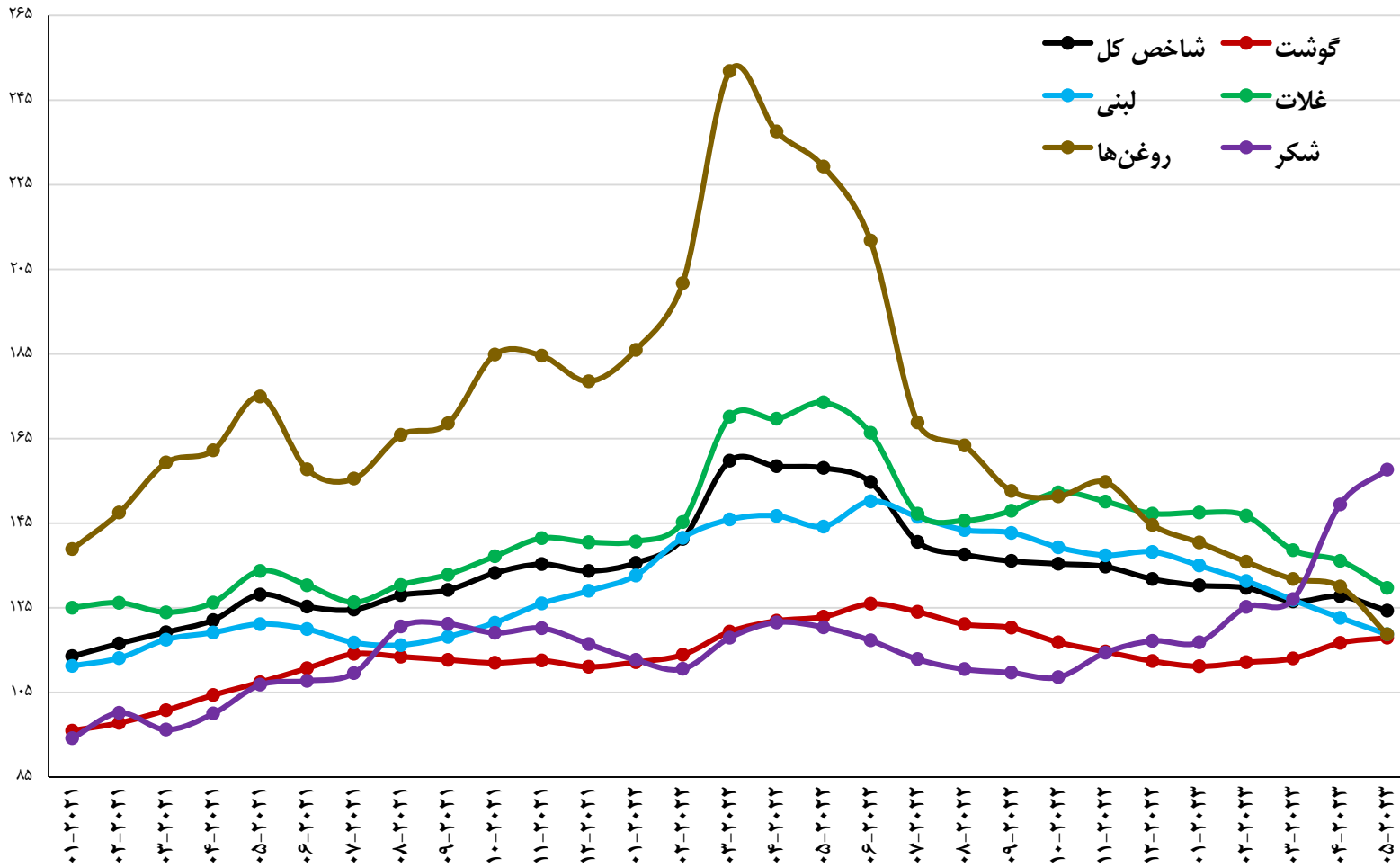

استمرار روند کاهشی شاخص بهای گاز طبیعی در ماه مه ۲۰۲۳ همراه با افت ۱۷ درصدی نسبت به ماه قبل و کاهش ۶۶ درصدی نسبت به ماه مشابه سال قبل طبق گزارش آوریل ۲۰۲۳ صندوق بین‌المللی پول، پیش‌بینی شده است که شاخص جهانی بهای گاز طبیعی بعد از افزایش ۱۰۶ درصدی در سال ۲۰۲۲ با افت ۵۸ درصدی در سال ۲۰۲۳ مواجه و سپس در سال ۲۰۲۴ مجدداً ۶.۴ درصد افزایش یابد.

شاخص قیمت واقعی مواد غذایی ۱/

روند شاخص بهای غذایی - ۱۰۰ = ۲۰۱۶-۲۰۱۴

شرح	آوریل ۲۰۲۳	مه ۲۰۲۳	درصد تغییر
شاخص کل	۱۲۷.۷	۱۲۴.۳	-۲.۶
گوشت	۱۱۶.۷	۱۱۷.۹	۱.۰
لبنیات	۱۲۲.۶	۱۱۸.۷	-۳.۲
غلات	۱۳۶.۱	۱۲۹.۷	-۴.۸
روغن خام	۱۳۰.۰	۱۱۸.۷	-۸.۷
شکر	۱۴۹.۴	۱۵۷.۶	۱.۰

منبع داده‌ها: فائو

شاخص قیمت واقعی مواد غذایی / ۲

- افت ۲.۶ درصدی شاخص کل بهای مواد غذایی در ماه مه ۲۰۲۳ نسبت به ماه قبل و کاهش ۲۲.۱ درصدی آن نسبت به ماه مشابه سال قبل
- استمرار افت بهای اکثر غلات بااستثنای برنج در این ماه؛ کاهش ۳.۵ درصدی بهای گندم به دلیل افزایش عرضه جهانی و تمدید طرح غلات دریای سیاه، کاهش ۹.۸ بهای ذرت به علت افزایش عرضه امریکا و برزیل همراه با کاهش صادرات امریکا و افت خرید چین، افت ۹.۵ درصدی بهای جو و ۹.۷ درصدی بهای سورگوم ناشی از اثرات سرریز کاهش بهای گندم و ذرت، در مقابل افزایش بهای برنج به علت کاهش عرضه توسط کشورهای پاکستان و تایلند
- افت قابل توجه بهای روغن‌های خام آفتابگردان، سویا، کلزا و پالم در این ماه به علت افت تقاضا توام با افزایش عرضه، افت بهای روغن سویا برای ششمین ماه متوالی به دلیل افزایش تولید در برزیل و ذخایر زیاد این محصول در امریکا و تجربه مشابه برای روغن‌های آفتابگردان و کلزا به علت افزایش عرضه جهانی آنها
- کاهش شدید بهای پنیر در بازارهای جهانی به علت افزایش قابل توجه عرضه ناشی از رشد تولید فصلی شیر در نیمکره شمالی، افزایش بهای شیرخشک در این ماه به علت افزایش خرید توسط کشورهای منطقه آسیای شمالی و کاهش فصلی عرضه شیر در اقیانوسیه، افزایش جزئی بهای کره به دلیل افزایش تقاضا در منطقه آسیای شرقی ضمن افزایش صادرات اروپا
- استمرار افزایش بهای گوشت مرغ به دلیل افزایش تقاضای آسیا همراه با نگرانی در رابطه با شیوع آنفولانزای پرندگان، استمرار افزایش بهای گوشت گاو به علت افزایش توام تقاضا با کاهش عرضه توسط امریکا و کاهش بهای گوشت گوسفند به دلیل افزایش عرضه اقیانوسیه
- تشدید نگرانی در رابطه با تاثیرات پدیده ال نینو بر محصولات کشاورزی در سال زراعی ۲۴-۲۰۲۳ و موجودی کمتر از حد انتظار از دلایل اصلی افزایش بهای شکر در این ماه ضمن اثرات عواملی مانند افزایش عرضه توسط برزیل و افت بهای سوخت در جلوگیری از افزایش بیشتر بهای آن